

Ο παροικιακός Τύπος τα τελευταία 50 χρόνια

ΜΕΡΟΣ 3α

Τον καιρό εκείνο υπήρχε μεγάλη εχθρότητα ανάμεσα στον Πίτερ Αρώνη και έναν άλλο σημαντικό παράγοντα στα μεγάλα σαλόνια της παροικίας μας, τον μεγαλοδικηγόρο Σερ Αθα Τζορτζ (φώτο). Επειδή έχω ακούσει μόνο την εκδοχή του Αρώνη, δεν θα αναφερθώ στις λεπτομέρειες, αλλά αυτή η σκληρή κόντρα είχε επιπτώσεις στις εξελίξεις στον παροικιακό Τύπο.

Ο Σερ Αθα ενίσχυε με το αζημίωτο τον Θήο Σκάλκο, τον οποίο ο Αρώνης αντιπαθούσε εκ βάθους καρδιάς όχι σαν αντίπαλο εκδότη, αλλά σαν σύμμαχο του εχθρού του. Πάντως, ενώ εμείς στο "Βήμα" ασχολούμεθα με κοκτέιλ πάρτι, ο ανταγωνισμός ανάμεσα στην "Νέα Πατρίδα" και τον "Πανελλήνιο Κήρυκα" καλά κρατούσε.

Είναι απαραίτητο να γράψω ότι ο Θήο Σκάλκος, είχε τότε δίπλα του ένα επιτελείο πιστών συγγενών και εργαζομένων που κάλυπταν τα νώτα του για κάθε ενδεχόμενο. Θα αναφέρω τους δύο πιο σημαντικούς, κατά τη γνώμη μου, επειδή δεν πρέπει να ξεχαστούν με την πάροδο του χρόνου: την πρώτη σύζυγό του, αξέχαστη Ελένη και τον αδελφό του, Γιάννη, ενώ αργότερα προστέθηκε ένας πολύτιμος σύμβουλος του, ο Γιώργος Μεσσάρης.

Η Ελένη Σκάλκου, μια γυναίκα με λίγες κουβέντες, αφοσιωμένη σύζυγος και μάνα, εργαζόταν σκληρά πολλές ώρες την ημέρα για να φέρει στην επιχείρηση τα σημαντικά κέρδη από το καλλιτεχνικό τυπογραφείο, αλλά ήταν και πραγματικός κέρβερους για την προστασία της οικογενειακής περιουσίας στη σκιά του δυναμικού συζύγου της.

Ο Γιάννης Σκάλκος, σπουδαίος λινοτύπης και ακούραστος, σκληρό καρύδι σαν τον αδελφό του, ήταν ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές από τη στοιχειοθεσία της εφημερίδας μέχρι τη διανομή της και η εγγύηση πως η "Νέα Πατρίδα" οπωσδήποτε θα φτάσει στα εφημεριδοπωλεία.

Τελικά, ο "Κήρυκας" άρχισε να νιώθει την πίεση από τον Θήο Σκάλκο που έσφιγγε τη μέγγενη ολοένα και περισσότερο. Κάτω από αυτή την πίεση ο Καλομοί-

"Εφημερίδα δεν είναι ένα άσπρο χαρτί μουτζουρωμένο με μελάνι για να τυλίγουμε τα σκουπίδια. Είναι ζωντανό πράγμα που πρέπει να σε βόμαστε γιατί είναι δάσκαλος που σε διδάσκει, δημόσιος κήρυκας που σε ενημερώνει, επιθεωρητής που ελέγχει τα πάντα, διασκεδαστής για να σε ψυχαγωγεί, πιστός φίλος που σου κρατά παρέα και τέλειο συμπλήρωμα τού καφέ".

ρης πούλησε τις εγκαταστάσεις επί της Castlereagh Street και αγόρασε ένα κτήριο σε κεντρικό σημείο του Σίδνι στο Broadway, που εξόπλισε με σύγχρονα τυπογραφικά μηχανήματα για να μπορέσει να αντεπιτεθεί.

Στο μεταξύ, εγώ ένωθα άβολα στο "Βήμα" και άρχισαν οι αψιμαχίες με τον Αρώνη, ο οποίος είχε αγγλοσαξωνική νοοτροπία και δεν μπορούσαμε να κάνουμε έναν ελληνοπρεπέστατο καυγά όπως με τον Θήο Σκάλκο. Υστερα από μια τέτοια αψιμαχία παραιτήθηκε από το "Βήμα" και απηυδισμένος σκόπευε να επιστρέψω στο αγγλόφωνο Τύπο. Όμως, μόλις ο Θήο έμαθε ότι έφυγα από το "Βήμα" μου πρότεινε να επιστρέψω για να εργαστώ στη στοιχειοθεσία αγγλικών προαστιακών εφημερίδων που είχε αναλάβει να τυπώνει. Επέστρεψα στο τυπογραφείο του, δύο βήματα μακριά από το νέο κτήριο του "Κήρυκα" και γνώρισα τον νεοφερμένο στην Αυστραλία νεαρό, Γιώργο Μεσσάρη, με τον φίλο και πρώην συμμαθητή του, τον φίλτατο Τάκη Μακράκη. Διευθυντής της "Νέας Πατρίδας" ήταν ο Γιώργος Μαυράκης, από τυπογραφική οικογένεια των Χανίων, ένα πολυσύνθετο ταλέντο, λινοτύπης, μηχανικός λινοτυπικών μηχανών και δημοσιογράφος. Ήταν μια δυναμική ομάδα, που αργότερα ενισχύθηκε από τον Τάκη Καλδή και η πολιορκία στον "Κήρυκα" έγινε πια ασφυκτική.

Ο Γιώργος Μεσσάρης, ανιψιός της Ελένης Σκάλκου, που είχε σπουδάσει ναυπηγός και έμελλε να παίξει καταλυτικό ρόλο στις εξελίξεις του παροικιακού Τύπου, προσαρμόστηκε πολύ γρήγορα στο περιβάλλον των εφημερίδων και όταν παραιτήθηκε ο Γιώργος Μαυράκης ανέλαβε την διεύθυνση της "Νέας Πατρίδας".

Στο πρόσωπο του Γιώργου Μεσσάρη, ο Θήο είχε αποκτήσει ακόμη έναν πολύτιμο συνεργάτη και σύμβουλο, όμως το κάστρο του "Κήρυκα" έμενε απόρθητο, παρόλο που κυκλοφορούσαν πληροφορίες ότι αντιμετώπιζε μεγάλες τεχνικές δυσκολίες με τα νέα μηχανήματα και οικονομικές από την απώλεια διαφημίσεων στον σκληρό ανταγωνισμό της "Νέας Πατρίδας". Αλλά ένα

απόγευμα ο Θήο Σκάλκος με ανησύχησε.

Από έλλειψη χώρου η λινοτυπική μου ήταν κάτω από μια ξύλινη σκάλα και κάθε φορά που ανεβοκατέβαιναν φουριόζοι οι Σκάλκοι με ξεκούφαιναν, αλλά εκείνη την ημέρα επικρατούσε ησυχία όταν ο Θήο πήρε μια καρέκλα και κάθισε δίπλα μου.

Για κάποιο λόγο, από την αρχή της γνωριμίας μας, ο Θήο μου εμπιστευόταν κατά καιρούς τα όνειρά του, τα σχέδιά του, αλλά και τους φόβους του για τις καταστροφικές συνέπειες μιας πιθανής αποτυχίας του. Όμως αυτή τη φορά τα πράγματα ήταν σοβαρά.

"Γιωργάκη, κουράστηκα και δεν ξέρω τι θα κάνω αν αποτύχω!", μου είπε με φανερή κόπωση, ψυχική από τον σκληρό αγώνα και σωματική, αφού δούλευε είκοσι ώρες το 24ωρο. Αιφνιδιάστηκα και ανησύχησα επειδή τα λόγια του μου φάνηκαν σαν μια μακάβρια προειδοποίηση και προς στιγμή δεν ήξερα τι να πω, γιατί ο Θήο μου είχε δημιουργήσει την εικόνα του αλώβητου και πιστευα ακράδαντα ότι θα άντεχε μέχρι την τελική νίκη.

"Δεν μου τα λες καλά, τι έπαθες στα καλά καθούμενα; Φάγαμε το γαΐδαρο και στην ουρά θα κωλόσουμε;" του είπα όταν συνήλθα και για να τον ενθαρρύνω τού ανέφερα τα προβλήματα του "Κήρυκα", που φυσικά τα ήξερε και δεν χρειαζόταν εμένα να του τα πω. Μιλήσαμε για λίγο ακόμη και πιστεύω ότι αναπτερώθηκε το ηθικό του, ενώ εγώ ήμουν βέβαιος πως ήταν πια θέμα χρόνου η κατάτρεψη του "Κήρυκα".

Ο Δημήτρης Καλομοίρης είχε ήδη δείξει σημεία κάμψης και ο Άγγελος Κούρλιος είχε αποχωρήσει από την εφημερίδα, ή τον είχαν σπρώξει, όπως θα δούμε στο επόμενο μέρος. Οι υποψίες μου επαληθεύτηκαν πολύ γρήγορα, όταν ύστερα από μερικές ημέρες, ο Καλομοίρης ζήτησε διαπραγματεύσεις για ανακωχή και συνεργασία με τον Θήο. Όμως αυτό ήταν στα πλαίσια σχεδίου του Καλομοίρη για να βγάλει από τη μέση τον σκληρό αντίπαλό του, με άλλο τρόπο. Γι' αυτό, ενώ το δήθεν "απόρθητο" κάστρο έπεσε, ο παροικιακός Τύπος θα περνούσε από 40 κύματα για να φτάσει στο σήμερα.

Η τελική συμφωνία τους για συνεταιρισμό Καλομοίρη - Σκάλκου με την ένωση των εφημερίδων τους ήταν ιδεώδης για τους δύο, καλύτερος και από μια νίκη τού ενός ή του άλλου στον αμείλικτο πόλεμό τους, επειδή δημιούργησαν ένα πανίσχυρο μονοπώλιο που αποθάρρυνε κάθε επίδοξο εκδότη. Χωρίς τον ανταγωνισμό της "Νέας Πατρίδας", ο "Κήρυκας" μεταλλάχθηκε σε ένα χρυσωρυχείο με τεράστια κέρδη από σελίδες επί σελίδων για κηδείες και μνημόσυνα, μικρές αγγελίες και διαφημίσεις κτηματομεσιτικών γραφείων που εξυπηρετούσαν τους διψασμένους για το πρώτο σπίτι τους Έλληνες νεομετανάστες. Υπήρχαν και οι διαφημίσεις των νυχτερινών κέντρων, ελληνικών κινηματογράφων και άλλων ελληνικών επιχειρήσεων που έκαναν χρυσές δουλειές.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

